EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 25.06.2002
KOM(2002) 328 lopullinen

2002/0132 (COD)

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

rajatylittävän käteisrahaliikenteen seurannasta

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI

rahanpesun ehkäisemisestä tulliyhteistyöllä

(Komission esittämät)

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

rajatylittävän käteisrahaliikenteen seurannasta

1. JOHDANTO

1. Tämä asiakirja sisältää komission oikeus- ja sisäasiain ja ECOFINin neuvoston pyynnöstä esittämän kertomuksen. Oikeus- ja sisäasiain ja ECOFINin neuvosto päätteli 17 päivänä lokakuuta 2000 pitämässään kokouksessa, että *neuvosto myöntää, että rajatylittävän rahaliikenteen seuranta voi vahvistaa käytännön tasolla toteutettavaa rahanpesun ehkäisyä ja pyytää komissiota tarkastelemaan 1 päivään heinäkuuta 2001 mennessä mahdollisuutta esittää ehdotus kansallisten säännösten johdonmukaistamiseksi ja vahvistamiseksi, jotta jäsenvaltiot voivat antaa kyseisen säännöksen ja järjestää tietojenvaihdon.*

2. Komissio esitti oikeus- ja sisäasiain ja ECOFINin neuvoston kokouksessa 16 päivänä lokakuuta 2001 alustavan suullisen kertomuksen ja neuvosto pyysi komissiota antamaan lopullisen kertomuksen ennen vuoden 2001 loppua. Tämä asiakirja muodostaa lopullisen kertomuksen.

2. OPERAATIO MONEYPENNYN TULOKSET

3. Neuvoston alkuperäinen pyyntö esitettiin Operaatio Moneypennyä koskevan kertomuksen johdosta.

4. Operaatio Moneypenny[1] oli jäsenvaltioiden tulliviranomaisten yhteisesti syyskuusta 1999 helmikuuhun 2000 toteuttama operaatio, jonka tarkoituksena oli valvoa rajatylittävää käteisrahaliikennettä, jonka arvo oli enemmän kuin 10 000 euroa, ja tarkastella oliko kyseisen rahaliikenteen laajuus uhka olemassa oleville rahoituslaitosten toteuttamille rahanpesun torjuntatoimille.

5. Operaatiosta saadut tulokset osoittavat ensinnäkin rajatylittävän käteisrahaliikenteen merkityksen rahanpesutoiminnan kannalta. Operaation aikana kirjattu maksuliikenteen kokonaismäärä oli 1,6 miljardia euroa. Käteisrahaliikenne oli 1,35 miljardia euroa.

6. Kertomuksesta kävi ilmi myös eri jäsenvaltioiden seurantatoimien huomattavat erot.

7. Vaikka kertomus muodostaa lähtökohdan käteisrahaliikenteen seurannan tarvetta koskevalle tarkastelulle, siinä annettujen lukujen suhteen on oltava varovainen. Tietyt jäsenvaltiot eivät harjoita mitään seurantaa eivätkä siten ole voineet antaa lukuja. Toiset taas ovat antaneet tietoja myös yhteisön sisällä tapahtuvasta rahaliikenteestä.

---

[1] Neuvoston asiakirja 9630/2/00 versio 2, 7.9.2000.

3. TARVE YHTEISÖN TASON TOIMINTAAN

8. Rahanpesun ehkäisemiseksi direktiivissä 91/308/ETY[2], jota on muutettu, säädetään yhteisön tasolla tapahtuvasta vähintään 15 000 euron arvoisen rahaliikenteen seurannasta silloin, kun se tapahtuu rahoituslaitosten kautta.

9. Vaikka tietyt jäsenvaltiot suorittavat kansallisilla rajoillaan käteisrahaliikenteen seurantaa, koko yhteisön rajoja koskevaa seurantaa ei ole olemassa.

10. Tällä hetkellä ei ole mahdollista määrittää kuinka paljon rahanpesua tapahtuu käteisrahaliikenteessä, mutta käteisen rahan määrä on riittävä muodostamaan mahdollisen riskin kansallisille ja yhteisön eduille.

11. Moneypenny-kertomuksessa ei eroteltu yhteisön sisäistä ja yhteisön ulkopuolista käteisrahaliikennettä. On erittäin todennäköistä, että suurin osa yhteisön sisäisestä rahaliikenteestä on laillista. Tämä johtuu yhteisön sisäisen laillisen kaupan kasvusta, jota ovat edistäneet yhtenäismarkkinoiden tarjoama helppous myydä, siirtää, ostaa, jne., jota euron käyttöönotto vahvisti.

12. Kertomuksesta kävi ilmi myös, että olemassa olevat rahanpesun torjuntatoimet menettivät tehokuuttaan rajatylittävän käteisrahaliikenteen seurannan epäyhtenäisyyden vuoksi. Jäsenvaltioiden hyvin erilaisten lähestymistapojen takia todellista suojelua yhteisön tasolla on vähän, mitä rikolliset voivat käyttää hyväkseen.

13. Syyskuun 11 päivän 2001 tapahtumien jälkeen on välttämätöntä vahvistaa rahoitus-laitosten kautta tapahtuvan rahaliikenteen seurantaa. Käteisen rahan käyttö voi yleistyä vaihtoehtona.

14. Euroopan taloudellinen integraatio, jonka kruunasi euron käyttöönotto, pakottaa tarkastelemaan eri tavalla tarvetta säätää yhteisön lähestymistavasta tässä asiassa. Aiemmin Euroopan alueen jakautuminen sekä eri kansalliset valuutat selittivät kansallisten seurantatoimien erilaisuuden. Ottaen huomioon jäsenvaltioiden talouksien nykyisen yhdentymisen kyseinen epäyhtenäinen tilanne on poikkeuksellinen ja samalla vaikeasti perusteltavissa. Tietyssä jäsenvaltiossa suoritettu tarkka seuranta voisi hyvinkin johtaa rahaliikenteen ohjaamiseen sen naapurijäsenvaltion kautta, jonka seuranta on heikkoa tai jossa sitä ei ole lainkaan. Lisäksi jäsenvaltioiden seurantasäännösten epäyhtenäisyys on kyseenalaista yhtenäismarkkinoiden kannalta. Euroopan yhteisössä matkustavat kohtaavat ylittäessään jäsenvaltion rajan erilaisia ja sen vuoksi vaikeasti ymmärrettäviä sääntöjä. Näissä olosuhteissa olisi tarkoituksenmukaista yhdenmukaistaa kansallisen lainsäädännön mukaiset tulli-ilmoitukset ulkorajoilla säätämällä yhteisön tasolla yhtenäisestä ilmoituksesta, mutta olisi myös tarkasteltava kansallisten tulli-ilmoitusten vaatimusten säilyttämistä (ks. jäljempänä kohta 23).

---

[2] Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/308/ETY, EYVL L 166, 28.6.1991 s. 77, sellaisena kuin se on muutettuna 4 päivänä joulukuuta 2001 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/97/EY (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 76).

15. Komissio katsoo, että on perusteltua täydentää rahanpesua koskevaa direktiiviä toimenpiteellä, jonka tarkoituksena on ottaa käyttöön yhteisön ulkorajat ylittävässä käteisrahaliikenteessä liikkuvien suurten summien seuranta.

16. Seurantatoimien tehostamiseksi on myös tarpeen panna täytäntöön tietojenvaihto-järjestelmä niiden jäsenvaltioiden välillä, joissa epäilyttävää rahaliikennettä tapahtuu. On korostettava lisäksi rahanpesun torjunnan alan keskinäisen hallinnollisen avunannon mekanismien täydentävyyttä ja erityisesti monitieteistä tietojenvaihtoa jäsenvaltioiden välillä sekä jäsenvaltioiden ja komission välillä, josta säädetään ehdotuksessa "Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus jäsenvaltioiden toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välisen yhteistyöjärjestelmän perustamisesta yhteisön taloudellisten etujen suojelemiseksi laittomilta toimilta[3]".

17. Olisi myös pyrittävä jatkuvasti tiedottamaan matkustajille säännösten sisällöstä ja heidän asiaa koskevista velvollisuuksistaan. Edellä sanottu voidaan tehdä tehokkaammin sitten, kun alan säännökset ovat yhtenäiset eivätkä epäyhtenäiset kuten nykyisin.

4. EHDOTUSTEN SOVELTAMISALA

18. Kyseisen lähestymistavan selvä tarkoituksenmukaisuus sekä ehkäisyn että torjunnan kannalta on sovitettava yhteen yhtenäismarkkinoiden periaatteiden, erityisesti pääoman vapaan liikkuvuuden, noudattamisen tarpeen kanssa.

19. Seurannan ja pääoman vapaan liikkuvuuden suojelun vaatimusten välinen tasapaino pakottaa ottamaan erityisesti huomioon ehdotusten soveltamisalan, sen mahdollisen vaikutuksen voimassa oleviin kansallisiin toimenpiteisiin ja myös sen erityisen muodon.

Interventiokynnys

20. Kaikkien ehdotusten olisi täydennettävä olemassa olevaa rahoituslaitosten kautta tapahtuvan rahaliikenteen seurantaa ja estettävä käteisrahaliikennettä koskevan yhtenäisen yhteisön lähestymistavan puuttumisesta aiheutuvat rikkomukset. Ainoastaan merkittävää käteisrahaliikennettä seurattaisiin; kynnyksen, jonka ylittävää rahaliikennettä seurattaisiin, olisi oltava sama kuin rahoituslaitoksiin sovellettu (15 000 euroa). Kynnyksen olisi oltava riittävän korkea matkustajia ja taloudellisia toimijoita koskevien ylimääräisten hallinnollisten muodollisuuksien ja tullihallinnon suhteettoman taakan välttämiseksi. Joka tapauksessa on olemassa riski, että matkustajat tekevät useita matkoja mukanaan kynnyksen alittava rahamäärä. Ongelman ratkaiseminen kynnystä alentamalla kyseisen rahaliikenteen estämiseksi aiheuttaisi epäilemättä suuria soveltamisvaikeuksia hallinnon tasolla.

Kyseinen ongelma ("smurfing" eli käteistalletusten pilkkominen ja niiden siirtäminen ulkomaille) ratkaistaan rahanpesua koskevassa direktiivissä siten, että toimija, jota rahaliikenne koskee, on velvollinen tekemään tulli-ilmoituksen epäilyttävässä tapauksessa. Tämä ei ole mahdollista rahaa mukanaan kuljettavien matkustajien osalta. Kyseistä rahaliikennettä voi aina hallita käyttämällä tullihallintojen käytössä olevia keinoja ihmisten ja matkatavaroiden tarkastamiseksi

[3] Komission työohjelma 2001 (2001/98).

erityisesti riskianalyysitekniikoiden avulla suurta riskiä edustavien matkustajien tunnistamiseksi. Jos myöhempi kokemus osoittaa, että riskianalyysi ei ratkaise ongelmaa, olisi otettava huomioon säännöksen uudelleentarkastelu ja sen vahvistaminen.

Seuranta yhteisön ulkorajoilla

21. Jäsenvaltioiden nykyisin suorittama seuranta kohdistuu usean tyyppiseen rahaliikenteeseen (yhteisön sisäinen ja ulkoinen rahaliikenne) usealla tavalla (esimerkiksi tulli-ilmoituksen tai riskianalyysin avulla).

22. On selvää, että yhteisön tasolla seuranta on mahdollista ainoastaan ulkorajoilla. Vaikka ei otettaisi huomioon kysymystä seurannan yhteensopimattomuudesta yhtenäismarkkinoiden periaatteiden kanssa, sen käytännön soveltaminen yhteisössä, jossa ei ole sisärajoja (erityisesti Schengenin alueella ja euroalueella), on vaikeaa, minkä vuoksi seurantaa ei voida suorittaa kansallisilla rajoilla.

23. Ottaen huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen takaaman pääoman vapaan liikkuvuuden ja ehdotetun yhteisön toiminnan yhteisön ulkopuolisesta käteisrahaliikenteestä aiheutuvien riskien mahdollisen kasvun tehokkaammaksi ehkäisemiseksi on tärkeää, että kaikissa kansallisissa toimenpiteissä otetaan huomioon seurantavaatimusten ja vapaan liikkuvuuden välinen herkkä tasapaino. Kaikki rajoitukset ja tulli-ilmoituksen antovelvollisuus eivät saisi johtaa seurantaan kuin silloin, kun se on todella välttämätöntä.

24. Missään yhteisön toimenpiteessä ei saisi rajoittaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 58 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalaa. Kyseisessä kohdassa jäsenvaltioiden sallitaan toteuttaa tiettyjä toimenpiteitä, joilla on vaikutusta pääoman vapaaseen liikkuvuuteen. Joka tapauksessa yhtenäismarkkinoilla ja euroalueella kyseisiä toimenpiteitä olisi otettava käyttöön erittäin rajoitetusti. Ottaen huomioon yhteisön yhdenmukaisen tulli-ilmoituksen käyttöönoton kyseisen rahaliikenteen ulkorajoilla tapahtuvaa seurantaa varten kunkin jäsenvaltion, jolla on käytössä kansallisten tulli-ilmoitusten järjestelmä, olisi taattava sen yhteensopivuus yhteisön toimenpiteen kanssa ja tarkasteltava oman kansallisen järjestelmänsä säilyttämisen tarkoituksenmukaisuutta tai hyödyttömyyttä.

25. Ulkorajoilla tapahtuvan seurannan yleistyminen tulee johtamaan kyseisen käteisrahaliikenteen sisärajoilla tapahtuvan seurannan päättymiseen. Niiden jäsenvaltioiden, jotka ovat ottaneet käyttöön mainittuja seurantajärjestelmiä, olisi varmaankin tarkasteltava kyseisten järjestelmien säilyttämisen mielekkyyttä.

Rahan maahantuonnin ja maastaviennin seuranta

26. Rahanpesu on monimuotoinen ilmiö. Käteisrahan tuontia yhteisöön sen vaihtamiseksi toiseen valuuttaan pidetään yleisesti klassisena esimerkkinä rahanpesusta. Voitaisiin siten väittää, että seurantaa olisi sovellettava ainoastaan kyseiseen toimintaan.

27. Todellisuus on hieman toisenlainen. Seurantaa suorittavien jäsenvaltioiden kokemus osoittaa, että käteisrahan maastavientiin sovelletaan usein tarkempaa seurantaa kuin rahan maahantuontiin. Yhteisöön tuodaan huumeita nettomääräisesti ja sen seurauksena käteisrahaa viedään yhteisöstä voittojen palauttamiseksi ja lisälähetysten

rahoittamiseksi. Tietyissä jäsenvaltioissa kyseinen ilmiö on myös havaittavissa raskaasti verotettujen tuotteiden kuten alkoholin ja tupakan osalta.

28. Terrorismin torjunnan tarve vahvistaa myös tarvetta suorittaa käteisrahaliikenteen seurantaa alueelta poistumisen yhteydessä. Terrorismin rahoittamiseen liittyviä varoja voidaan tuoda yhteisöön tai viedä sieltä. Kun muut terrorismin vastaiset toimenpiteet, erityisesti varojen jäädyttäminen, tulevat voimaan, terroristiryhmät etsivät muita rahoituslähteitä ; ne pyrkivät välttämään riskejä, jotka sisältyvät pankkijärjestelmän kautta harjoitettavaan rahaliikenteeseen. Huumeiden (tai raskaasti verotettujen tuotteiden salakuljetuksen tai väärennettyjen tuotteiden) avulla toimintansa rahoittavat terroristijärjestöt pyrkivät todennäköisesti korvaamaan tiettyjen summien menetyksen uusien liiketoimien tuottamalla voitolla.

29. Kaikkia toimenpiteitä, joilla on tarkoitus ottaa käyttöön seuranta yhteisön tasolla, olisi sovellettava käteisrahaliikenteeseen sekä yhteisöön tuonnin että yhteisöstä viennin yhteydessä. Minkään toimenpiteen ei saa kannustaa jäsenvaltioita säilyttämään yhteisön sisäistä seurantaa.

5. SEURANTA

30. Seurantajärjestelmän käyttöönotto mahdollistaisi määrältään merkittävän käteisrahaliikenteen valvonnan yhteisöön tuonnin ja yhteisöstä viennin yhteydessä ilman, että kansalaisia tai hallintoa rasitettaisiin liikaa ja tarpeettomasti.

31. Seurantaa suorittavilla jäsenvaltioilla on hyvin erilaisia lähestymistapoja: muodolliseen tulli-ilmoitukseen ja sitä täydentäviin tietoihin perustuvista järjestelmistä melkein kokonaan tietoihin perustuviin järjestelmiin. Tietyt jäsenvaltiot vaativat kirjallisen ilmoituksen, toiset vaativat ilmoitusta silloin, kun tulli pyytää tietoja. Toiset taas eivät vaadi mitään ilmoitusta. Sääntöjen erilaisuus tekee niistä matkustajille vaikeaselkoisia. Sääntöjen voimassaolon säilyttäminen tulee sen vuoksi kyseenalaiseksi yhteisön sääntöjen tullessa voimaan ja kun käytössä on silloin kahdet rinnakkaiset säännöt. Sääntöjen rinnakkaisuus tuo mukanaan pulmallisia käytännön ongelmia. Näin on esimerkiksi silloin, kun kolmannesta maasta tuleva matkustaja haluaa vierailla useissa jäsenvaltioissa saman matkan aikana. Kuten edellä kohdassa 14 mainittiin euron käyttöönotto poisti perusteet seurannan erilaisuudelta. Sisämarkkinoiden ja pääoman vapaan liikkuvuuden kannalta loogisin ratkaisu on ulkorajoilla sovellettava yhtenäinen ilmoitusjärjestelmä, joka korvaisi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 58 artiklaa noudattaen nykyiset erilaiset ja epäyhtenäiset kansalliset järjestelmät. Yhteisön säännöt tulevat tekemään kansalliset ilmoitusmenettelyt turhiksi yhteisön ulkopuolisen ja yhteisön sisäisen rahaliikenteen osalta (ks. edellä kohta 23).

Tulli-ilmoitukseen perustuva järjestelmä

32. Ne jäsenvaltiot, joissa on käytössä tulli-ilmoitukseen perustuva järjestelmä, katsovat, että kyseinen järjestelmä on selkeämpi, turvallisempi ja se tarjoaa enemmän riskien hallinnassa tarvittavia oikeudelliselta kannalta tärkeitä tietoja.

33. Ne jäsenvaltiot, joissa ei ole tulli-ilmoitukseen perustuvaa järjestelmää, katsovat, että on olemassa riski, että paperityöt tulevat lisääntymään ja että tullin voimavaroja tuhlataan, kun tiedot ovat peräisin melkein yksinomaan laillisilta matkustajilta eikä kohteena olevilta rikollisilta. Tulli-ilmoitukseen perustuvan järjestelmän osalta on

korostettava, että sen pelotevaikutusta ei pidä aliarvioida ja sen käytännössä tarvitsemat voimavarat ovat suhteellisen rajalliset saavutettuihin tuloksiin ja etuihin nähden. Näin on erityisesti siinä tapauksessa, jos tulli-ilmoituksen kynnys on asetettu korkealle 15 000 euron tasolle.

34. Yhteisön tasolla asia on vielä mutkikkaampi. Ottaen huomioon erilaiset lähestymistavat ja tiettyjen jäsenvaltioiden erittäin vähäisen kokemuksen käteisrahaliikenteen seurannasta koko järjestelmän olisi oltava selkeä ja mahdollistettava sen yhdenmukainen soveltaminen koko yhteisössä.

35. Yksinomaan tietoihin perustuva järjestelmä olisi vaikea laatia oikeudelliseen muotoon ja se antaisi vähän takeita yhdenmukaisesta lähestymistavasta.

36. Selkeyden vuoksi yhdenmukaisen lähestymistavan tarjoava, matkustajille kohtuullisen varoituksen antava yleinen tulli-ilmoituksen antovelvollisuus, johon liittyy yleinen kynnys ja yleiset yksinkertaiset ja kaikissa jäsenvaltioissa käytettävät vakiolomakkeet, näyttää olevan paras tapa yhdenmukaisen seurannan soveltamiseksi. Jäsenvaltioiden on tehtävä johtopäätökset kyseisestä yhteisön tasolla tapahtuvasta yhdenmukaistamistoimesta ja tarkasteltava, onko välttämätöntä velvoittaa matkustajat antamaan kansallinen tulli-ilmoitus yhteisön ulkopuolisen ja sisäisen käteisrahaliikenteen osalta.

Tullin suorittama seuranta

37. Kaikkien yhteisön tasolla sovellettavien järjestelmien olisi taattava seurantaviranomaisille valta soveltaa tehokkaita seurantatoimia niissä jäsenvaltioissa, joissa ei kansallisen lainsäädännön mukaisesti tällä hetkellä harjoiteta kyseisen rahaliikenteen tehokasta seurantaa.

38. Tämä merkitsee valtaa hallinnoida ja valvoa tulli-ilmoitukseen perustuvaa järjestelmää, mutta myös valtaa laatia rikkomukseen soveltuvia seuraamuksia. Oleellisen tärkeää on mahdollisuus pidättää käteisvaroja rajalliseksi ajaksi silloin, kun tarkoituksena on kerätä tietoja epäilyttävissä tapauksissa (erityisesti jos käteinen raha on määrä siirtää alueen ulkopuolelle).

39. Kaikkien ehdotusten on kuitenkin noudatettava pääoman vapaan liikkuvuuden periaatetta ja kaikkien toimenpiteiden on koskettava ainoastaan epäilyttävää rahaliikennettä. Järjestelmä on suunniteltu tunnistamaan epäilyttävää rahaliikennettä ja mahdollistamaan sen käsittelyn kyseistä asiaa tai rikkomusta koskevan yhteisön tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

40. Ilmoitusten käsittely tullissa on siten loogisin ratkaisu. Sen yksiköt ovat valmiina ulkorajoilla. Ilmoitusten käsittely on niiden normaalia toimintaa. Tämä olisi käytännöllisin ratkaisu kansalaisten ja jäsenvaltioiden resurssien säästämisen kannalta. Tullitoimipaikoilla on vaadittava kokemus tämäntyyppisten tietojen vaihtamiseksi ja myös menettelyt varman ja nopean tietojenvaihdon varmistamiseksi.

41. Tietojenvaihdon olisi tapahduttava käyttämällä mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia järjestelmiä ja oikeudellisia säännöksiä. Tämä vähentää tarvetta laatia uutta lainsäädäntöä, pitää muodollisuudet ja hallinnolliset kulut minimissään ja takaa turvallisuuden. Olisi käytettävä olemassa olevia keskinäisen avunannon muotoja tulliasioissa ja niiden oikeudellista kehystä.

42. Tullitoimipaikkojen keräämät asiaa koskevat tiedot välitettäisiin tarpeen mukaan rahanpesun seurannasta vastuussa olevalle kansallisen elimelle ja epäilyttävään rahaliikenteeseen liittyvien jäsenvaltioiden tulleille. Asianmukaisten tietojen jakaminen komissiolle auttaa rajoittamaan yhteisön taloudellisille eduille aiheutuvia uhkia.

43. Olisi myös otettava huomioon tietojenvaihdon hyödyllisyys kolmansien maiden kanssa vakavissa tapauksissa ja erityisesti tapauksissa, joissa voisi olla kyse terrorismista. Tällä alalla voitaisiin sopia erityisistä hallinnollisista säännöksistä yhteisön tärkeimpien kumppaneiden kanssa.

6. PÄÄTELMÄT

44. Ottaen huomioon lisääntyvän rahanpesun uhan ja erityisesti sen aseman kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin rahoittamisessa olisi otettava käyttöön käteisrahaliikenteen seurantaa koskeva lähestymistapa yhteisön tasolla.

45. Jäsenvaltioiden erilaiset kokemukset huomioon ottaen kaikkiin lähestymistapoihin olisi liitettävä kokemusten, tietojen ja alalla käytettävien riskinhallintatekniikoiden vaihto.

46. Kaikki järjestelmät on arvioitava sopivana ajankohtana, jotta ne pysyvät asianmukaisina.

47. Tämän vuoksi komissio antaa neuvostolle asetusehdotuksen.

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

1.1 Yleistä

Neuvoston tulliyhteistyöryhmä sopi maaliskuussa 1999 yhteisen tullivalvontaoperaation järjestämisestä rajatylittävän käteisrahaliikenteen tunnistamiseksi ja kyseisellä alalla aiemmin puuttuneiden tilastotietojen keräämiseksi. Operaatio Moneypenny, johon kaikki jäsenvaltiot osallistuivat, kesti 1 päivästä syyskuuta 1999 29 päivään helmikuuta 2000.

Operaation avulla tunnistettiin huomattava määrä rajatylittävää käteisrahaliikennettä. Järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvä rahaliikenne oli erityisen huomattavaa jäsenvaltioissa, joissa oli käteisrahaliikenteen seurantaan liittyvää lainsäädäntöä. Operaatiota koskevassa kertomuksessa päädyttiin siihen johtopäätökseen, että yhteisöllä on mahdollisuus korjata tietyt lain puutteet ja pyytää niitä jäsenvaltioita, joilla ei ole asianmukaista lainsäädäntöä, hyväksymään kyseinen lainsäädäntö, jotta järjestäytynyttä rikollisuutta voidaan torjua tehokkaasti ja koordinoidusti.

Laajennettu neuvosto 17 päivänä lokakuuta 2000 pyysi komissiota tutkimaan voisivatko yhteisön väline, jolla otettaisiin käyttöön käteisrahaliikenteen laajempi tulliseuranta, sekä jäsenvaltioiden välinen ja jäsenvaltioiden ja komission välinen tietojenvaihto tosiasiassa vahvistaa yhteisön rahanpesun vastustamista.

Viimeisimmän laajennetun neuvoston kokouksen jälkeen 16 päivänä lokakuuta 2001 komissio jatkoi analyyttisen kertomuksen valmistelua. Kyseisessä asiakirjassa tarkastellaan onko, ja missä olosuhteissa, seurannan soveltaminen yhteisön tasolla mahdollista ja toivottavaa. Siinä esitettyjen päätelmien mukaan kyseinen seuranta voisi hyödyllisellä tavalla täydentää yhteisön nykyistä rahanpesun vastaista lainsäädäntöä. Kertomuksen pääkohdat esitetään jäljempänä.

1.2 Yhteisön politiikan soveltuvuus

Rahanpesun vastustamiseksi direktiivissä 91/308/ETY[1], sellaisena kuin se on muutettuna, säädetään yli 15 000 euron suuruisen rahaliikenteen seurannasta yhteisön tasolla silloin, kun se tapahtuu rahoituslaitosten kautta.

Vaikka tietyt jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön käteisrahaliikenteen seurannan kansallisilla rajoillaan, toisissa jäsenvaltioissa ei harjoiteta samanlaista seurantaa. Käteisrahaliikenteessä liikkuvan käteisen rahan määrä on niin suuri, että se on mahdollinen riski yhteisön ja kansallisten etujen kannalta. Operaatio Moneypennyä koskevasta kertomuksesta käy ilmi, että nykyiset rahanpesun torjuntatoimet menettivät tehokkuuttaan rajatylittävän käteisrahaliikenteen seurannan monimuotoisuuden vuoksi. Jäsenvaltioiden hyvin erilaisten lähestymistapojen johdosta todellista suojelua yhteisön tasolla on vain vähän. Syyskuun 11 päivän 2001 tapahtumien jälkeen rahoituslaitosten harjoittaman rahaliikenteen seurantaa on tehostettava. Käteisen rahan käyttöä voitaisiin lisätä.

---

[1] Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/308/ETY, EYVL L 166, 28.6.1991 s. 77, sellaisena kuin se on muutettuna 28 päivänä joulukuuta 2001 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/97/EY (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 76).

Komissio katsoo, että on perusteltua täydentää rahanpesua koskevaa direktiiviä toimenpiteellä, jonka tarkoituksena on ottaa käyttöön yhteisön ulkorajat ylittävien suurten käteisrahasummien seuranta. Seurantatoimien tehostamiseksi on myös tarpeen ottaa käyttöön tietojenvaihtojärjestelmä niiden jäsenvaltioiden, joita epäilyttävä rahaliikenne koskee, ja komission välillä.

1.3 Rahanpesun torjuntatoimet

Kyseisen lähestymistavan selvä tarkoituksenmukaisuus sekä ehkäisyn että torjunnan kannalta on sovitettava yhteen yhtenäismarkkinoiden periaatteiden, erityisesti pääoman vapaan liikkuvuuden, noudattamisen tarpeen kanssa.

1.3.1. Kaikkien ehdotusten olisi täydennettävä olemassa olevaa rahoituslaitosten kautta tapahtuvan rahaliikenteen seurantaa ja estettävä käteisrahaliikennettä koskevan yhtenäisen yhteisön lähestymistavan puuttumisesta aiheutuvat rikkomukset. Ainoastaan merkittävää käteisrahaliikennettä seurattaisiin; kynnyksen, jonka ylittävää rahaliikennettä seurattaisiin, olisi oltava sama kuin rahoituslaitoksiin sovellettu (15 000 euroa).

1.3.2. Seurantajärjestelmän käyttöönotto mahdollistaisi määrältään merkittävän käteisrahaliikenteen valvonnan yhteisöön tuonnin ja yhteisöstä viennin yhteydessä ilman, että kansalaisia tai hallintoa rasitettaisiin liikaa ja tarpeettomasti. Seurantaa suorittavilla jäsenvaltioilla on hyvin erilaisia lähestymistapoja : muodolliseen tulli-ilmoitukseen ja sitä täydentäviin tietoihin perustuvista järjestelmistä melkein kokonaan tietoihin perustuviin järjestelmiin. Tietyt jäsenvaltiot vaativat kirjallisen ilmoituksen, toiset vaativat ilmoitusta silloin, kun tulli pyytää tietoja. Toiset taas eivät vaadi mitään ilmoitusta.

Ne jäsenvaltiot, joissa on käytössä tulli-ilmoitukseen perustuva järjestelmä, katsovat, että kyseinen järjestelmä on selkeämpi, turvallisempi ja se tarjoaa enemmän riskien hallinnassa tarvittavia oikeudelliselta kannalta tärkeitä tietoja.

Ne jäsenvaltiot, jotka kannattavat usein riskianalyysiä ja joissa ei ole tulli-ilmoitukseen perustuvaa järjestelmää, katsovat, että on olemassa riski, että paperityöt tulevat lisääntymään ja että tullin voimavaroja tuhlataan, kun tiedot ovat peräisin melkein yksinomaan laillisilta matkustajilta eikä kohteena olevilta rikollisilta. Tulli-ilmoitukseen perustuvan järjestelmän osalta on korostettava, että sen pelotevaikutusta ei pidä aliarvioida ja sen käytännössä tarvitsemat voimavarat ovat suhteellisen rajalliset saavutettuihin tuloksiin ja etuihin nähden erityisesti siinä tapauksessa, jos kynnys on asetettu korkealle tasolle.

Ottaen huomioon erilaiset lähestymistavat ja tiettyjen jäsenvaltioiden erittäin rajallisen kokemuksen käteisrahaliikenteen seurannasta koko järjestelmällä olisi yhteisön tasolla oltava kaksi tavoitetta: selkeys ja yhdenmukainen soveltaminen koko yhteisössä. Yksinomaan tietoihin perustuva järjestelmä, joka mahdollistaa tullihallintojen epäyhtenäiset käytännöt, antaisi vähän takeita yhdenmukaisesta lähestymistavasta.

Selkeyden vuoksi yhdenmukaisen lähestymistavan tarjoava, matkustajille kohtuullisen varoituksen antava yleinen tulli-ilmoituksen antovelvollisuus, johon liittyy yleinen kynnys ja yleiset selkeät ja kaikissa jäsenvaltioissa käytettävät vakiolomakkeet, näyttää olevan paras tapa yhdenmukaisen seurannan soveltamiseksi.

1.3.3. Aiemmin jäsenvaltiot harjoittivat seurantaa kansallisilla rajoillaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 58 artiklan mukaisesti. Yhteisön ulkorajojen yhdenmukainen suojelu yhdessä yhteisön rahanpesun torjuntavälineiden vahvistamisen kanssa poistaa väistämättömästi kyseisten seurantatoimien oikeutuksen tai tekee niistä tosiasiassa vähintäänkin toisarvoisia. Ne ovat lisäksi vaikeasti yhteensovitettavissa sisämarkkinoiden hengen ja periaatteiden kanssa yhteisen rahan käyttöönoton jälkeen.

1.4. Tullin asema

Kaikkien yhteisön tasolla sovellettavien järjestelmien on taattava seurantaviranomaisille valta soveltaa tehokkaita seurantatoimia niissä jäsenvaltioissa, joissa ei kansallisen lainsäädännön mukaisesti tällä hetkellä harjoiteta kyseisen rahaliikenteen tehokasta seurantaa.

Tämä merkitsee valtaa hallinnoida ja valvoa tulli-ilmoitukseen perustuvaa järjestelmää, mutta myös valtaa laatia rikkomukseen soveltuvia seuraamuksia. Oleellisen tärkeää on mahdollisuus pidättää käteisvaroja rajalliseksi ajaksi silloin, kun tarkoituksena on kerätä tietoja epäilyttävissä tapauksissa (erityisesti jos rahaliikenne suuntautuu kolmansiin maihin).

Kaikkien ehdotusten on kuitenkin noudatettava pääoman vapaan liikkuvuuden periaatetta ja kaikkien toimenpiteiden on koskettava ainoastaan epäilyttävää rahaliikennettä. Järjestelmä on suunniteltu tunnistamaan epäilyttävää rahaliikennettä ja mahdollistamaan sen käsittelyn kyseistä asiaa tai rikkomusta koskevan yhteisön tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Ilmoitusten käsittely tullissa on siten loogisin ratkaisu. Sen yksiköt ovat valmiina ulkorajoilla. Ilmoitusten käsittely on niiden normaalia toimintaa. Tullin toimivaltaan kuuluu myös rahan sijasta käytettävien arvoesineiden (kullan, timanttien, jne.) seuranta. Käsittely tullitoimipaikassa olisi käytännöllisin ratkaisu kansalaisten kannalta ja se säästäisi jäsenvaltioiden resursseja. Tullitoimipaikoilla on vaadittava kokemus tämäntyyppisten tietojen vaihtamiseksi ja myös menettelyt varman ja nopean tietojenvaihdon varmistamiseksi. Tullitoimipaikkojen keräämät asiaa koskevat tiedot välitettäisiin tarpeen mukaan rahanpesun seurannasta vastuussa olevalle kansallisen elimelle. Olisi myös otettava erityisesti huomioon tietojenvaihto kolmansien maiden kanssa vakavissa tapauksissa ja erityisesti tapauksissa, joissa voisi olla kyse terrorismista. Tällä alalla voitaisiin sopia erityisistä säännöksistä yhteisön tärkeimpien kumppaneiden kanssa.

2. ASETUSLUONNOSTA KOSKEVAT HUOMAUTUKSET

1 artiklassa esitetään tulli-ilmoituksen antovelvollisuus yhteisön alueelle käteisrahaa tuotaessa ja sitä yhteisön alueelta vietäessä sekä määritetään sen soveltamisala. Siinä todetaan, että tulli-ilmoitus on tehtävä ainoastaan vähintään 15 000 euron suuruisesta käteisrahaliikenteestä.

Artiklassa määritetään myös sen maantieteellinen soveltamisala. Se vastaa pääosiltaan yhteisön tullialuetta. Direktiivin 91/308/ETY täydentämiseksi erityissäännökset koskevat myös niitä tullialueen osia, joihin kyseistä direktiiviä ei sovelleta. Sekä kyseisten osien että yhteisön tullialueen osalta sovelletaan periaatteessa velvollisuutta tehdä käteisrahaliikennettä koskeva tulli-ilmoitus. Velvollisuus koskee sekä maahantuontia että maastavientiä. Näin ollen tullitoimipaikalla on parhaat mahdollisuudet sekä maantieteellisesti että toiminnallisesti varmistaa kyseisen velvollisuuden noudattaminen.

Ilmoitusvelvollisuuden muodollisuudet määritetään myös ja niiden laiminlyönti aiheuttaa ilmoituksen hylkäämisen. Ottamalla käyttöön yhdenmukainen lomake tullihallintojen välinen synergia paranee ja tietojenvaihto helpottuu.

Mahdollisen epätietoisuuden poistamiseksi täsmennetään myös, että vaikka ilmoitus voidaan antaa rajaa ylitettäessä, sitä ei voi tehdä jälkeenpäin. Tämä sääntö on tarpeen seurannan tehokkuuden kannalta.

Ilmoitusvelvollisuus koskee rahoja kuljettavaa henkilöä huolimatta siitä kuuluvatko rahat hänelle vai eivät.

2 artikla sisältää asetuksen yhdenmukaisessa tulkinnassa tarpeelliset määritelmät. Toimivaltaisten viranomaisten määritelmään kuuluvat ensi sijassa tullitoimipaikat, mutta myös muut kuin tullin yksiköt (kuten poliisi) osallistuvat toiminnallaan asetuksen täytäntöönpanoon sekä tulli-ilmoitusten vastaanottamiseen ja tarkastamiseen. Käteisen rahan määritelmä sisältää myös kaikki paljousesineet.

3 artiklassa annetaan tietojenvaihtoa koskevat säännökset. Siinä esitetään seurannan yhteydessä saatujen tietojen ilman eri pyyntöä tapahtuvaa välittämistä koskeva periaate. Kaikissa tapauksissa kyseiset tiedot ovat jäsenvaltioiden tullin yksiköiden (asuinpaikkavaltiossa ja tapauksen mukaan joko kotivaltiossa tai määräjäsenvaltiossa) sekä samojen valtioiden rahanpesun vastustamisesta vastuussa olevien viranomaisten käytettävissä. Kun rahanpesu liittyy petokseen tai muuhun laittomaan toimintaan, joka koskee yhteisön taloudellisia etuja, kyseiset tiedot välitetään komissiolle.

4 artiklassa annetaan tullivirkailijoille tarvittavat toimivaltuudet tehokkaan seurannan täytäntöönpanemiseksi.

5 artiklassa täydennetään edellä mainittuja toimivaltuuksia säätämällä seuraamusten täytäntöönpanosta. Tähän artiklaan sisältyvät ainoastaan ilmoituksen antamatta jättämisestä johtuvat seuraamukset. Siihen eivät sisälly tässä asetusluonnoksessa säädettyjen tullivalvontatoimien avulla esiin tulleesta rahanpesusta johtuvat seuraamukset. Rahanpesu kuuluu erityisen, yhteisön tullilainsäädännöstä eroavan oikeusjärjestelmän mukaisen tuomiovallan alaisuuteen. Kyseisen oikeusjärjestelmän alaisuuteen kuuluvat esimerkiksi yhteisön lainsäädännössä[2] tai asianomaisen alan valmisteilla olevassa lainsäädännössä (esimerkiksi asetusluonnos, jolla integroidaan hallinnolliset toimenpiteet ja seuraamukset suorien menojen alalla[3]) säädetyt seuraamukset.

Kyseisessä artiklassa rajoitetaan seuraamusten määrää. Rajoituksen puuttuminen olisi mahdollistanut jäsenvaltioiden ottaa käyttöön niin suuria sakkoja, että se olisi ollut kohtuutonta pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteen huomioon ottaen, tai se olisi jopa estänyt sen.

6 artiklassa käsitellään terrorismiin liittyvää käteisrahaliikennettä koskevaa erityistilannetta. Suunnitellussa säännöksessä sallitaan 1 artiklassa mainitun ilmoituksen avulla kerättyjen tietojen välittäminen tietyissä olosuhteissa kolmansiin maihin.

---

2 Ks. Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annettu (EY, Euratom) N:o 2988/95 neuvoston asetus, EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

3 Ks. Toimintasuunnitelma 2001-2003 Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta ja petostentorjunnasta: KOM(2001) 254 lopullinen, kohta 1.2.2.

2002/0132 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI

rahanpesun ehkäisemisestä tulliyhteistyöllä

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 135 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen[1],

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[2],

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä[3],

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Rajatylittävän rahaliikenteen avulla tapahtuva rahanpesu on uhka jäsenvaltioiden ja yhteisön turvallisuudelle ja taloudellisille eduille. Tullihallinnot voivat torjua kyseistä uhkaa tehokkaasti. Tullin toimipaikat sijaitsevat rajoilla, joilla seuranta on tehokkainta. Lisäksi joillakin toimipaikoilla on todellista kokemusta asianomaiselta alalta. Ne ovat päteviä valvomaan sekä arvotavaroita että käteistä rahaa.

(2) Tullihallinnoilla on lisäksi kokemusta kansainvälisestä yhteistyöstä ja erityisesti jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi 13 päivänä maaliskuuta 1997 annetun (EY) N:o 515/97 neuvoston asetuksen[4] ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyn yleissopimuksen tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä[5] soveltamisesta.

(3) Olisi myös otettava huomioon muut täydentävät kansainväliset toimet. OECD:n puitteissa rahoitusalan kansainvälinen rahanpesutyöryhmä pyysi suosituksessaan N:o 22 valtioita toteuttamaan toimenpiteitä käteisrahaliikenteen paljastamiseksi.

---

1 EYVL C
2 EYVL C
3 EYVL C
4 EYVL L 82, 22.3.1997, s. 1.
5 EYVL C 24, 23.1.1998, s. 2.

(4) Tulliyhteistyön täytäntöönpano on tarpeen sen vuoksi, että rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/308/ETY[6] käyttöön otettua järjestelmää sovelletaan ainoastaan rahoituslaitosten, luottolaitosten ja tiettyjen ammattiryhmien kautta tapahtuvaan rahanpesutoimintaan.

(5) Tästä tilanteesta johtuen yhteisöön tuodaan ja yhteisöstä viedään suuria ja alkuperältään epäilyttäviä rahasummia, jotka välttävät tämän paljastamisen menettelyn. Tietyillä jäsenvaltioilla on kuitenkin omia yhteisön puitteisiin kuulumattomia oikeudellisia välineitä, joilla niiden tulliviranomaiset voivat seurata kyseisiä rahasummia. Toisilla jäsenvaltioilla ei ole tällaisia välineitä. Näin ollen rahanpesun paljastumisen todennäköisyys vaihtelee sen jäsenvaltion mukaan, jonka kautta asianomaiset rahasummat tuodaan tai viedään. Tämän vuoksi rahanpesun torjunta yhteisön ulkorajoilla heikentyy.

(6) Olisi perustamissopimuksen 135 artiklan perusteella, joka nimenomaan keskittyy tulliyhteistyöhön täydennettävä nykyistä lainsäädäntöä tulliyhteistyön omilla järjestelyillä. Ne yhdenmukaistaisivat kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti käyttöön otetut valvontamuodot ja antaisivat yhteisön kaikille tullihallinnoille mahdollisuuden kerätä tietoja, kun direktiivissä 91/308/ETY säädetyn määrän suuruisia rahamääriä tuodaan yhteisön tullialueelle tai viedään sieltä. Näissä olosuhteissa tulli-ilmoitusvelvollisuus on sopivin tapa kerätä tämän tyyppisiä tietoja. Epäilyttävissä tapauksissa nämä tiedot toimitetaan viranomaisille, jotka direktiivin 91/308/ETY mukaisesti yhteensovittavat rahanpesun vastustamista.

(7) Tämän vuoksi olisi otettava käyttöön käteisrahaliikennettä koskeva ilmoitusvelvollisuus ulkorajoilla. Tämä periaate on tosiasiassa sopivin keino valvoa toimia, joilla voidaan kiertää rahanpesua koskevia yhteisön tai kansallisia sääntöjä. Kuitenkin viranomaisten toiminnan keskittämiseksi merkittäviin rahanpesutapauksiin, ainoastaan vähintään 15 000 euron suuruisesta rahaliikenteestä on tehtävä ilmoitus.

(8) Ilmoituksen muoto olisi myös määritettävä, jos ilmoituksen muotoa ei ole noudatettu katsotaan, ettei ilmoitusta ole annettu. Yhtenäisen ilmoituslomakkeen käyttöönotto parantaisi tullihallintojen välistä synergiaa ja helpottaisi tietojenvaihtoa. Ottaen huomioon ennalta ehkäisevän tarkoituksen ja ilmoituksen pelotevaikutuksen, ilmoitus olisi annettava ulkorajan ylityksen jälkeen. Olisi määritettävä ajankohta, jolloin tämä muodollisuus on täytettävä. On korostettava, että ilmoitusvelvollisuus koskee rahoja kuljettavaa henkilöä siitä riippumatta onko hän rahojen omistaja tai ei.

(9) Olisi laadittava asetuksen yhtenäiseen soveltamiseen tarvittavat määritelmät. Käsitteeseen toimivaltainen viranomainen on kuuluttava ei ainoastaan tämän asetuksen soveltamisesta pääasiallisessa vastuussa olevat tullihallinnot, vaan myös muut kuin tullin yksiköt, jotka osallistuvat toiminnallaan ja kunkin jäsenvaltion hallinnollisen organisaation puitteissa tämän asetuksen täytäntöönpanoon. Tämän sanamuodon tarkoituksena on kattaa tapaukset, joissa muilla kuin tullin yksiköillä, kuten poliisilla ja rajavartiostolla, on toimivalta vastaanottaa ja tarkastaa asianomaisia ilmoituksia. Toisaalta käteisen rahan määritelmän olisi sisällettävä myös kaikki lajiesineet.

---

[6] EYVL L 166, 28.6.1991, s. 77, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/97/EY (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 76).

(10) Maantieteellisen soveltamisalan rajoittamisella perustamissopimuksen ja erityisesti sen 299 artiklan 3 ja 4 kohdan sekä 6 kohdan c alakohdan mukaisesti, direktiivi 91/308/ETY ei koske tiettyjä Euroopan valtioita tai alueita kuten Monacoa, Kanaalisaaria ja Man-saarta. Näiden valtioiden ja alueiden edustama rahanpesun riski olisi siten otettava huomioon ja säädettävä niitä koskevasta erityisjärjestelystä. Kyseisille alueille tultaessa tai niistä lähdettäessä olisi vaadittava tulli-ilmoitus siitä riippumatta koskeeko rahaliikenne muuta yhteisöä vai kolmatta maata.

(11) Tämän asetuksen yhdenmukaisuuden takaamiseksi rahanpesua koskevan kansallisen oikeuden kanssa on tarpeen säätää seurannan yhteydessä saatujen tietojen oikeudellisesta välittämisestä. Näiden tietojen on oltava toisaalta asuinpaikkavaltion tullin yksiköiden ja toisaalta tapauksen mukaan joko kotivaltion tai määränpääjäsenvaltion kuin myös samojen jäsenvaltioiden rahanpesun vastustamisesta vastuussa olevien viranomaisten käytettävissä. Tiedot olisi tarvittaessa välitettävä komissiolle. Tiettyjen tietojen välittämisestä olisi myös säädettävä epäilyttävissä tapauksissa, joissa kynnyksen alittavia rahamääriä kuljetetaan toistuvasti.

(12) Tullivirkailijoilla olisi oltava tarvittavat toimivaltuudet tehokkaan seurannan täytäntöön panemiseksi.

(13) Tullihallintojen toimivaltuuksia olisi täydennettävä jäsenvaltioiden velvollisuudella säätää seuraamuksia. Olisi säädettävä ainoastaan ilmoituksen antamatta jättämisestä johtuvat seuraamukset eivätkä niihin sisälly tässä asetuksessa säädettyjen tullivalvontatoimien avulla esiin tulleesta rahanpesusta johtuvat seuraamukset. Jos seuraamukset, joilla on pelotevaikutus, ovat todella tarpeen, seuraamusten määrää pitää rajoittaa. Rajoituksen puuttuminen antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden ottaa käyttöön niin suuria sakkoja, että se olisi kohtuutonta pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteen huomioon ottaen, tai se jopa estäisi sen.

(14) Olisi säädettävä mahdollisuudesta tietyin edellytyksin välittää kerättyjä tietoja yhteisön kolmansiin maihin, kun kyseessä on terrorismiin liittyvä käteisrahaliikenne.

(15) Tämä asetus ei vaikuta hallinnollista yhteistyötä koskeviin yleisiin tai erityisiin yhteisön sääntöihin erityisesti tullin tai yhteisön taloudellisten etujen suojelun osalta erityisesti jos, niillä voidaan parantaa tai vahvistaa tämän hallinnollisen yhteistyön järjestelyjä.

(16) Tämän asetuksen tavoitetta eli rahanpesun vastustamista koskevan tulliyhteistyön vahvistamista ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, koska rahanpesu sisämarkkinoilla on rajatylittävä ilmiö, vaan se voidaan toteuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

(17) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Ilmoitusvelvollisuus

1. Kaikkien yhteisön tullialueelle tulevien tai sieltä poistuvien luonnollisten henkilöiden, jotka kuljettavat mukanaan vähintään 15 000 euron arvosta käteistä rahaa, on annettava tulli-ilmoitus tässä asetuksessa vahvistetuin edellytyksin.

   Kaikkien yhteisön tullialueen niihin osiin, joihin ei sovelleta direktiiviä 91/308/EY, tulevien tai sieltä poistuvien luonnollisten henkilöiden, jotka kuljettavat mukanaan vähintään 15 000 euron arvosta käteistä rahaa, on annettava tulli-ilmoitus.

2. Ilmoitusvelvollisuus on täytetty, kun 1 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö on täyttänyt liitteessä olevan lomakkeen ja jättänyt sen jäsenvaltion tullitoimipaikkaan, jonka kautta henkilö on tullut yhteisön tullialueelle tai poistunut sieltä tai tullut niihin yhteisön tullialueen osiin, joihin ei sovelleta direktiiviä 91/308/EY, taikka poistunut sieltä.

   Ilmoitusvelvollisuus on lisäksi täytetty, jos tiedot ovat virheettömät ja täydelliset.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan :

1) 'yhteisön tullialueella' neuvoston asetuksen (ETY) N :o 2913/92[7] 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden aluetta;

2) 'toimivaltaisilla viranomaisilla' jäsenvaltioiden tulliviranomaisia sekä muita tämän asetuksen soveltamisesta vastuussa olevia viranomaisia;

3) 'käteisellä rahalla':

   a) valuuttaa (setelit ja kolikot),

   b) matkashekkejä/postishekkejä,

   c) asettajasta riippumatta kaikkia nimemättömiä tai haltijalle asetettuja rahoitusvälineitä, jotka ovat vaihdettavissa valuutaksi, erityisesti arvopapereita ja muita saamistodisteita.

---

[7] EYVL L 302, 19.10.1992, s. 2.

3 artikla

Tietojen välittäminen

1. Jos aihetodisteet tai olosuhteet antavat olettaa, että käteisrahaliikennettä käytetään rahanpesuun, 1 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen tai myöhemmän seurannan yhteydessä saadut tiedot välitetään oikeudellisesti sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jossa 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu henkilö asuu, sekä sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jonka kautta henkilö on tullut yhteisön tullialueelle tai poistunut sieltä.

   Lisäksi tiedot välitetään sen jäsenvaltion, jonka kautta henkilö on tullut yhteisön tullialueelle tai poistunut sieltä, direktiivin 91/308/ETY 6 artiklassa tarkoitetuille rahanpesun vastustamisesta vastuussa oleville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

   Kun rahanpesu liittyy petokseen tai muuhun laittomaan toimintaan, joka koskee yhteisön taloudellisia etuja, kyseiset tiedot välitetään myös komissiolle.

2. Jos aihetodisteet tai olosuhteet osoittavat, että luonnollinen henkilö kuljettaa toistuvasti rahanpesutarkoituksessa 1 artiklassa vahvistettua kynnystä pienempiä määriä käteistä rahaa yhteisön tullialueelle tullessaan tai sieltä poistuessaan tai niihin yhteisön tullialueen osiin, joihin ei sovelleta direktiiviä 91/308/ETY, tullessaan tai sieltä poistuessaan, toimivaltaisille viranomaisille ja, samoin edellytyksin kuin 1 kohdassa, komissiolle on ilmoitettava henkilön nimi, kansalaisuus, käytetyn kulkuvälineen rekisteritunnus sekä mainitut aihetodisteet tai olosuhteet.

3. Asetuksen (EY) N :o 515/97 V ja VI osaston säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin tätä asetusta sovellettaessa kerättyjen tietojen välittämiseen.

4 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten valtuudet

Edellä 1 artiklassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvomiseksi toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet myös, kun ei ole olemassa näyttöä rikkomuksesta, tarkastaa matkustajia ja heidän matkatavaroitaan, kuulustella matkustajia löydettyjen käteisrahamäärien alkuperästä ja päättää kyseisten rahamäärien haltuun ottamisesta hallinnollisella toimella.

Rahat saa ottaa haltuun enintään kolmeksi työpäiväksi, mutta kyseistä ajanjaksoa voidaan kuitenkin pidentää kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Ajanjakso ei saa missään tapauksessa olla pidempi kuin mikä on tutkimuksen kannalta tarpeen.

5 artikla

Seuraamukset

1. Rajoittamatta rahanpesusta johtuvien seuraamusten soveltamista jäsenvaltiot valvovat, että tämän asetuksen mukaisesti tehdyn seurannan tai tarkastuksen johdosta esiin tulleesta 1 artiklassa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden täyttämättä jättämisestä

vastuussa olevia henkilöitä vastaan aloitetaan menettely jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Mainitun menettelyn on asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti oltava vaikutukseltaan suhteessa ilmoituksen antamatta jättämisestä tai virheellisen ilmoituksen antamisesta taikka ilmoituksen, joka ei ole täydellinen, antamisesta aiheutuneen rikkomuksen vakavuuteen, mikä vähentää tehokkaasti muita samanlaisia rikkomuksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun menettelyn johdosta määrättyjen sakkojen määrän on oltava enintään neljäsosa kuljetetusta määrästä.

3. Jäsenvaltioiden on viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2003 ilmoitettava komissiolle sovellettavista seuraamuksista siinä tapauksessa, että ilmoitusvelvollisuutta ei ole otettu huomioon.

6 artikla

Suhteet kolmansiin maihin

1. Jos aihetodisteet tai olosuhteet antavat olettaa, että käteisrahaliikennettä käytetään terroristiryhmien harjoittamaan tai niiden puolesta harjoitettuun rahanpesuun, tätä asetusta sovellettaessa saadut tiedot voidaan välittää kolmansille maille tiedot antaneiden toimivaltaisten viranomaisten suostumuksella ja niiden henkilötietojen välittämistä kolmansille maille koskevien sisäisten säännösten mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle keskinäisen hallinnollisen avunannon puitteissa niiden ja kolmansien maiden välisen tietojenvaihdon, kun siitä on erityistä hyötyä rahanpesun vastustamisen moitteettomalle toiminnalle tämän asetuksen mukaisesti ja kun kyseiset tiedot kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan.

7 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.*

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*

LIITE

ILMOITUSLOMAKE

Täten ilmoitan, että hallussani on yhteensä vähintään 15 000 euron arvosta rahaa, arvopapereita tai velkakirjoja seuraavassa esitetyn mukaisesti.

ILMOITUKSEN LAJI	YHTEISÖÖN TULOILMOITUS	Kyllä/ei **(*)**		
	YHTEISÖSTÄ POISTUMISILMOITUS	Kyllä/ei **(*)**		
ILMOITUKSEN ANTAJA	SUKUNIMI JA ETUNIMI			
	Osoite (pääasiallinen asuinpaikka)			
	Kansalaisuus			
	Syntymäaika			
	Syntymäpaikka			
VAROJEN HALTIJAA KOSKEVAT TIEDOT (varoja siirrettäessä toisen henkilön puolesta)	SUKUNIMI JA ETUNIMI			
	Osoite (pääasiallinen asuinpaikka)			
	Kansalaisuus			
VAROJEN SAAJA	SUKUNIMI JA ETUNIMI			
	Osoite (pääasiallinen asuinpaikka)			
	Kansalaisuus			
		(*)	**MÄÄRÄ**	**VALUUTTA**
RAHAN, ARVOPAPEREIDEN JA VELKAKIRJOJEN LAJI	Setelit ja kolikot	**Kyllä/ei**		
	Matkashekit/postishekit	**Kyllä/ei**		
	Asettajasta riippumatta kaikki muut nimemättömät tai haltijalle asetetut rahoitusvälineet, kuten arvopaperit ja muut saamistodisteet	**Kyllä/ei**		
		YHTEENSÄ	**(euroa)**	
VAROJEN KÄYTTÖ		. . .		
MATKAREITTI	Alkuperämaa/lähtöjäsenvaltio			
	Lähtömaa/ poistumisjäsenvaltio			
	Lopullinen määräjäsenvaltio/määrämaa			
KULKUVÄLINE	LENTOKONE	Kyllä/ei		
	LAIVA	Kyllä/ei		
	MAANTIEKULJETUS	Kyllä/ei		
	JUNA	Kyllä/ei		

(*) Tarpeeton maininta yliviivataan.

Jos tiedot ovat virheellisiä tai epätäydellisiä, allekirjoittaneen katsotaan jättäneen ilmoitusvelvollisuuden täyttämättä.

Paikka, aika ja allekirjoitus…….